

BOHATEROWIE

BAJEK I BAŚNI



Czary – mary, hokus – pokus

Podobno słowo „wiedźma” pochodzi od słów: wiedzieć, wiedza. Czyli to kobieta posiadająca wiedzę, i to wiedzę tajemną. Zgłębia ją w mrocznym wnętrzu chaty, z dala od ludzkich siedzib.

Według wierzeń średniowiecznych, w pewne określone dni, odbywały się nocne zloty czarownic, tak zwane sabaty, na łysych szczytach gór, dokąd przybywały one na narady i zabawę, lecąc na miotłach. Spotykały się tam ustalając plan szkód i utrapień, jakie

przyniosą ludziom
w najbliższym czasie.
W polskich opowiadaniach
ludowych sabaty czarownic
odbywały się na Łysej Górze,
w Górach Świętokrzyskich,
w noc świętojańską, to znaczy
z 23 na 24 czerwca.



Czy boimy się czarownic?

Postacie czarownic występują w wielu sławnych opowieściach ludowych w całej Europie. Straszono nimi dzieci, wymuszając posłuszeństwo. Pozostały świadectwem prymitywnych wierzeń, dawnych obyczajów, należą do historii kultury; dziś już nie straszą, a przedstawiane jako szpetne kobiety na miotle - nawet bawią i śmieszą.



Czym zajmuje się baśniowa czarownica?

Czarownica rzuca uroki i czary, które wymyśla nocą w swoim domu. Musi doskonale znać się na ziołach, latać na miotle i znać na pamięć wszystkie zaklęcia. Sporządza diabelskie napoje i trucizny. Czyta przyszłość z kryształowej kuli i fusów.



Do grona znanych czarownic zaliczamy podstępną i próżną macochę królowy Śnieżki. Jest nią królowa, która chce pozostać najpiękniejszą kobietą w królestwie.



Pewnego dnia magiczne lustro oznajmia macosze, że piękniejsza od niej jest Śnieżka. Królowa postanawia ją uśmiercić, podając zatrute jabłko. Śnieżka zapada w długi sen, a czuwają nad nią krasnoludki. Kiedy zjawia się królewicz i całuje królownę, zły czar pryska.

Najbardziej sławna wiedźma to Baba Jaga, zwana też Babą Jędzą. Jest postacią ze starych ludowych bajek. Pierwsi postać Baby Jagi opisali bracia Jacob i Wilhelm Grimm w baśni "Jaś i Małgosia".



Baba Jaga z tej baśni lubi zjeść tłuściutkie dziecko. Kiedy Jaś i Małgosia trafiają do jej chatki, wiedźma zamyka Jasia w komórcie, żeby go utuczyć. Ale dzięki sprytowi Małgosi czarownica sama trafia do pieca.

Jak rozpoznać czarownicę?

Czarownica, czyli wiedźma, przeraża samym swym wyglądem.

Cechy czarownicy:

- zniszczony spiczasty kapelusz
- nos jak haczyk
- wysunięty podbródek
- zmierzwione włosy
- czarne, podarte i pocerowane łachmany
- brodawki na nosie i twarzy
- rękawiczki bez palców
- paznokcie długie jak szpony



Każda profesjonalna wiedźma
winna posiadać czarnego kota,
kryształową kulę, kocioł do
przygotowania mikstur oraz
latającą miotłę.



Wolimy czarodziejki!

Czarodziejka to wróżka, która spełnia dobre czary. Gotuje w kotłach malinowe napoje, które leczą choroby, a nawet zmartwienia. Czarodziejki lubią dzieci, chętnie pomagają biednym ludziom w ich kłopotach.

Taką była matka chrzestna Kopciuszka, która wyczarowała jej piękną suknię balową i zmieniła różdżką myszy w rumaki, a dynię w karocę.





**Why, it's like a dream!
A wonderful dream come true.**

Ze strony <http://wymarzona-ksiazka.blogspot.com/2015/12/dream-vs-true-dobry-iczy-naiwny.html>

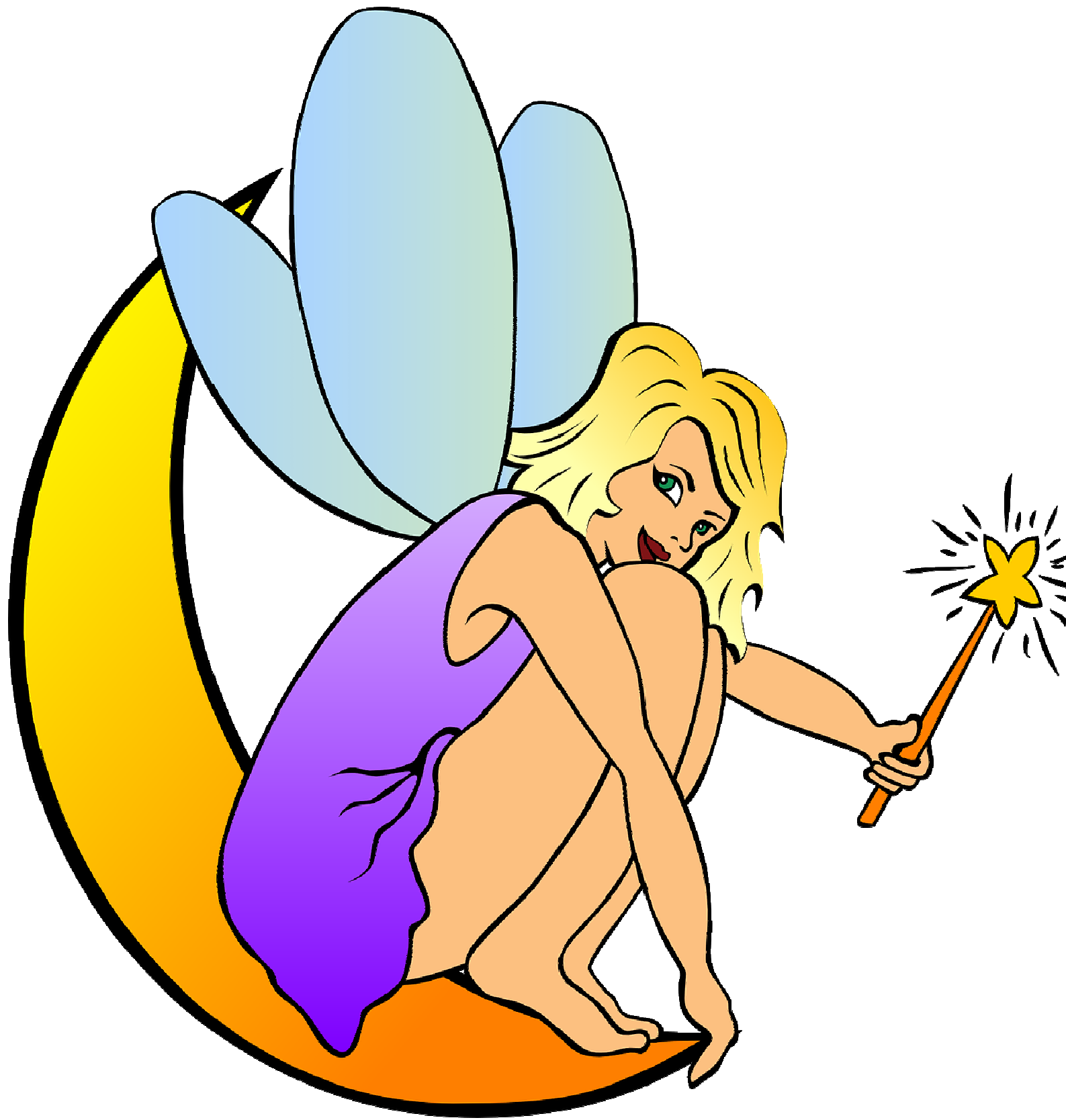


Wróżki wyglądają zupełnie inaczej niż czarownice:

- spiczasta czapka z welonem
- przeźroczyste skrzydełka
- uroczy uśmiech
- blond loki, długie aż do ziemi
- powłóczysta i ładna sukienka
- różdżka czarodziejska z gałęzi głogu, cisu lub wierzby.







Wróżki bywają jednak różne...





Jest chatka w lesie ukryta
W mchy i paprocie spowita
Nocą przy pełni księżyca
Śpi tam pewna czarownica
Jej miotła z witek brzoźowych
Sama wyrusza na łowy
Jej kot czarny niby smoła
Sam warzy w kociołku zioła
Tak że pod zielonym dachem
Snują się dziwne zapachy
Ona nie czuje nie słyszy
Bo sen w niebie ją kołysze
Bo płynie przez niebo chatką
Jak zaczarowanym statkiem

Zofia Beszczyńska –
Kołysanka czarownicy



Dom na krzywej łapce,
Skrzypi krzywa furtka.
Przed domkiem na ławce
Baba Jaga smutna.
Nikt nie lubi Baby Jagi ani krztyny,
Nikt do Baby nie przychodzi
w odwiedzinie,
Nikt „dzień dobry” jej nie powie,
gdy ją spotka,
Nikt się zatrzyma u jej płotka..
Baba Jaga martwi się i smuci:
- Ja już nie chcę z wszystkimi się
kłócić!
Czy są może takie czary albo
zioła,
Żeby miła się zrobiła i wesoła?

Joanna Papuzińska „Smutna
Baba Jaga” [fragm.]



Prezentacja ze strony biblioteki w szkole